

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Vår dato:

21.12.2020

Vår ref:

2020/39866

Deres dato:

24.11.2020

Deres ref:

Grinaker Utvikling AS
Grinakerlinna 144
2760 BRANDBU
Att. Knut Sterud

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brede Kihle, 32266865

Flå kommune - Innspill til varsel om oppstart av detaljregulering for sykkelsti fra Vardefjell til Gulsvik

Vi viser til deres oversendelse datert 24. november 2020 hvor det varsles oppstart av detaljregulering for sykkelsti ved hytteområdet på Gulsvikfjell.

Bakgrunn

Det fremgår av varselet at formålet med planarbeidet er å tilrettelegge for en sykkelsti på strekningen fra Vardefjell til Gulsvik ved Krøderfjorden. Sykkelstien vil bli ca. 1480 meter lang og vil starte ca. 1000 meter over havet og avsluttes ca. 160 meter over havet.

Sykkelstien skal inngå som en del av sykkeltilbudet som er under planlegging ved hyttefeltet på Gulsvikfjell. Her er det planer for utbygging av inntil 2000 hytter. Deler av dette er i dag utbygd. Den øvre delen av sykkelstien skal opparbeides innenfor planområdet til dette hyttefeltet. Den nedre delen er ikke regulert og er avsatt til LNF-område i kommuneplanen

Det går frem av kunngjøringen at planarbeidet er vurdert til ikke å få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Det er ikke satt krav om konsekvensutredning.

Den delen av løypa som planlegges over tregrensen skal ifølge kunngjøringen opparbeides med vekt på naturmangfold, friluftsliv og landskap med kun lett tilrettelegging. Sykkelstiraséen er vurdert av firmaet World Trail.

Fylkesmannens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, samfunnsikkerhet, samt barn og unges interesser. Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Fylkesmannens innspill

Vi legger til grunn at det kun skal planlegges for sykkelsti i det varslede planområdet slik det går frem i kunngjøringsbrevet. Store deler av det aktuelle området er avsatt til LNF-område og utgjør

et viktig natur- og friluftsområde i dag. Området inngår også som en del av verneplan for vassdrag – Norefjellområdet.

Det går ikke frem av kunngjøringen hvor bred stien skal være og hva som skal til av tilrettelegging i terrenget for å realisere planene. Det er viktig at dette blir vurdert grundig som en del av planen. Vi mener det er bra at terrenginngrepene skal reduseres over tregrensen og at allmenne interesser vektlegges spesielt i dette området. Her vil inngrepene være svært synlige. Behov for fyllinger og skjæringer i forbindelse med opparbeidelsen av løype bør reduseres til et minimum. Dette bør også være førende for løypa under tregrensen.

Løypa er lagt mellom to naturreservat, Sjølingelva naturreservat i nord som ble vedtatt i 2020 og Gulsvikelvi naturreservat fra 2016 i sør. Begge verneområdet har som formål å verne viktige skogsområder og utgjør markerte bekkedaler i landskapet. Også foreslått sykkelløype følger bekkedaler og vil krysse myrområder og vassdrag. Selv om det ikke er krav om konsekvensutredning, mener vi derfor det er viktig at konsekvensene for naturmangfoldet blir utredet godt av en biolog. Det er viktig at sykkelstien blir planlagt med vekt på å redusere de negative virkningene på verdifulle områder langs traséen.

Vi viser til at vassdrag skal forvaltes gjennom helhetlig arealpolitikk som sikrer vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser. I plan- og bygningsloven § 1-8 er det fastsatt at det i 100-metersbeltet langs vassdrag skal tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmenne interesser. Vi minner også om at kantsonen langs vassdrag er lovbeskyttet etter vannressursloven § 11. Dette har blant annet bakgrunn i at randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. I tillegg utgjør vassdragsnaturen et viktig element i friluftssammenheng.

I Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging fra 2019 forventes det at kommunene vurderer arealbruken i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv, og tar særlige hensyn til naturmangfold, kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Vi viser også til Den europeiske landskapskonvensjonen som trådte i kraft 1. mars 2004.

Kryssing av myr bør unngås så langt det lar seg gjøre. Der hvor dette ikke er mulig, bør kryssingen skje så skånsomt som mulig. Vi viser til naturmangfoldmeldinga – Natur for livet (2015-2016), hvor det går frem at regjeringen vil styrke vektleggingen av hensynet til våtmark, inkludert myr. I Norge er minst en tredjedel av myrene under skoggrensen drenert de siste hundre år. Utover viktige landskaps- og friluftsverdier som ofte er knyttet til disse områdene er myra viktig for naturmangfoldet, som flomdemper, rensing av vann og som karbonlager.

På grunn av fare for interessekonflikter, vil vi anbefale at det utredes alternativer. Spesielt for områder langs løypa hvor de ulike interessene gjør seg gjeldende. Dette vil styrke kunnskapsgrunnlaget og sikre et bedre beslutningsgrunnlag.

Følgende statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018).
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994).

Videre viser vi til [Fylkesmannens forventningsbrev til kommunene for 2020](#) av 29. januar 2020 og [Fylkesmannen i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging 2019-2020](#) av 14. november 2019. Vi anbefaler også nettsidene www.planlegging.no og www.miljøstatus.no.

Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.

Med hilsen

Sigurd Lenes
seniorrådgiver

Brede Kihle
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Viken fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Statens vegvesen region sør	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Norges vassdrags- og energidirektorat	PB 5091 Majorstuen	0301	OSLO

Flå kommune - Reguleringsplan - Sykkelsti fra Vardefjell i Gulsvikfjellet til Gulsvik - Høringsuttalelse til varsel om oppstart

Viser til brev datert 24.11.2020 og e-post datert 10.01.2021 med bekreftelse på utsatt frist for høringssvar til 15.01.2020. Det ble i e-post opplyst at en har gått bort fra stien som var vist fra Vardefjellryggen, da denne vil bli tatt med i egen detaljreguleringsprosess knyttet til stier og løyper i hele Gulsvikfjellet.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Viken fylkeskommune har følgende merknader til varselet:

Kort om planen

Formålet med planarbeidet er etablering av sykkelsti fra eksisterende/godkjent sykkelsti 3 ned til Gulsviktjernet. Det er varslet oppstart av detaljregulering for sykkelsti fra Vardefjell til Gulsvik. Deler av varslet planområde ligger innenfor *regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell 2020-2035* som slår fast at ferdsel skal styres gjennom sti- og løypeplaner og at disse skal legge godt til rette for samhandling mellom ulike hensyn og interesser. Øvre del av planområdet er delvis innenfor gjeldende områderegulering for Gulsvikfjellet og går gjennom området HV16 hvor det er opplyst om detaljregulering under utarbeiding. Øvre del av sykkelstitrase er i område med faresone ras- og skredfare i gjeldende områdereguleringsplan. Nedre del av sykkelsti er planlagt gjennom arealer avsatt til LNFR i gjeldende kommuneplan. Kommunen stiller ingen krav til konsekvensutredning ut over de utredninger som er gjort i overordnet områdereguleringsplan.

Avdeling for kommunale planer

Viken fylkeskommune viser til *regional plan for areal- og transport i Buskerud 2018-2035* som en viktig føring for videre planarbeid. I regional plan er det mål om at areal-, natur- og kulturressurser blir forvaltet i et langsiktig perspektiv med bærekraftig forvaltning av skog- og fjellområder. Skog- og fjellområder skal forvaltes med god balanse mellom bruk og vern. Regional plan slår fast at gjennom tilrettelegging for utmarksnæringer, reiseliv og friluftsinnteresser skal en samtidig ta hensyn til biologisk mangfold og landskapets sårbarhet, våtmarksområder, prioriterte arter, truede eller nær truede arter og utvalgte naturtyper eller truede og nær truede naturtyper. Når det gjelder landskapets sårbarhet sier retningslinjene i

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

regional plan at dette kan ivaretas ved å ikke tillate ny fritidsbebyggelse og andre større inngrep over tregrensa eller i det høyestliggende skogbeltet.

Oversendt kart i forbindelse med varsel om oppstart av detaljregulering viser kun planlagt trasé, uten et klart avgrenset planområde. Det er i varslingsbrevet opplyst at sykkelsti skal opparbeides i 1-2 meter bredde. Opparbeidelse krever mest sannsynlig tiltak i en større bredde. I e-post datert 11.01.2021 ble det sendt over nytt kart, samt bekreftelse på at de høyestliggende delene av varslet sykkelsti utgår fra denne planprosessen. I nye kart ser også trasé for sykkelsti ut til å være noe endret. Det anbefales at en vurderer om det skal etableres stoppesteder, gapahuger eller lignende langs varslet trasé for sykkelsti og hvordan dette påvirker planavgrensning.

Det kan se ut som at endret trasé i større grad går gjennom myrer enn traseen vist i opprinnelig varsel om oppstart. Viken fylkeskommune er kritisk til at ny trase i større grad ser ut til å berøre myrer direkte. Bakgrunnen for dette er at myr kan ha en flomdempende effekt, kan ha betydning for biologisk mangfold og er viktig i en klimasammenheng. Fylkeskommunen viser til *regional plan for areal- og transport i Buskerud 2018-2035* og ber om at hensynet til myr og biologisk mangfold vurderes nøye og blir ivaretatt i videre planarbeid.

Varslet trasé ligger delvis i uregulert område avsatt til nåværende LNFR i gjeldende kommuneplan. Området som er avsatt til LNFR i gjeldende kommuneplan er skogsområder med barskog ifølge NIBIO-karttjeneste. Det anbefales at sykkelstiens innvirkning på landskap og terreng blir vurdert i planarbeidet. I denne sammenhengen anbefales bruk av snitt-tegninger og illustrasjoner i tillegg til helningskart. Det bes om at det gis bestemmelser som begrenser terrengingrep i forbindelse med etablering av sykkelsti.

Øvre del av sykkelsti går gjennom områder som er under regulering. Det er opplyst at sykkelsti som nå reguleres skal tas inn i reguleringsplan for HV16. Det må gå klart frem hvordan dette skal ivaretas i videre planarbeid. Det er i referat fra oppstartsmøtet 24.11.2020 vurdert at det ikke kreves konsekvensutredning ut over det som er gjort i gjeldende områderegulering. Fylkeskommunen påpeker at nedre del av trase for sykkelsti ikke er omfattet av gjeldende områderegulering for Gulsvikfjellet.

Miljø og vannmiljø

Varslet trasé for sykkelsti har både nærføring med bekk og kryssing av bekk. Fylkeskommunen ber om at dette vurderes nøye og minner samtidig om at fysiske tiltak i vassdrag kan være søknadspliktig.

Friluftsliv

Viken fylkeskommune vurderer at det som positivt at sykkelsti legges til et eksisterende område med mye aktivitet, og at den kobles til andre sykkelstier i området. Fylkeskommunen påpeker at det bør gjøres en vurdering av parkering og sanitæranlegg i tilknytning til så store anlegg da det kan samle mange mennesker. Fylkeskommunen viser til *regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell 2020-2035* som sier at det skal legges til rette for god samhandling mellom ulike hensyn og interesser i forbindelse med sti- og løypeplan.

Kulturminner

Automatisk fredete kulturminner

Fylkeskommunen kjenner ikke til noen automatisk fredete kulturminner langs den planlagte sykkelstien fra Gulsvikfjellet til Gulsvik. De arkeologiske registreringene som ble utført i forbindelse med Økonomisk kartverk er mangelfulle, dette gjelder også Flå kommune. Fylkeskommunen anser at det kan være potensial for slike kulturminner innenfor planområdet. Vi må derfor foreta en arkeologisk registrering langs traséen før vi kan uttale oss til planen. Kravet er hjemlet i kulturminneloven § 9. Utgifter til slik gransking må dekkes av tiltakshaver, jf. § 10. Omfanget av det arkeologiske feltarbeidet er anslått til 8 dagsverk. De totale kostnadene for registreringen er budsjettert til inntil kr 99 394,-.

For mer utfyllende informasjon henvises det til eget brev med budsjett.

Viken fylkeskommune gjør oppmerksom på at ettersom det ikke er lagt fram planavgrensning i varslingskart hvor eventuelle andre tiltak (parkeringsplasser, sanitæranlegg, gapahuker, rasteplasser mm) enn selve stien er lagt inn, må ta vi et forbehold om at budsjettet må justeres om planområdet utvides. Viken fylkeskommune ber om å bli varslet om eventuelle endringer så snart som mulig av hensyn til registreringene.

Bygningsmiljø og landskap

Fagfeltet har ingen merknader til planen.

Samferdsel

Traseen for sykkelstien berører ikke fylkesvei, men ender like ved fv. 2902. Det er ikke nevnt noe om hvordan fasilitetene rundt stien er tenkt løst. I det videre arbeidet med planen må det undersøkes om planen vil føre til økt bil- og sykkeltrafikk på fylkesveien, og om det er behov for ytterligere parkering.

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf

Tom Andre Alstadsæther

Avdelingsleder

Rådgiver

Saksbehandler plan: Tom André Alstadsæther

Saksbehandler miljø og vannmiljø: Tonje Rundbråten

Saksbehandler friluftsliv: Lise-Berith Lian

Saksbehandler arkeologiske kulturminner: Ellen Anne Pedersen

Saksbehandler bygningsmiljø og landskap: Tora Flovik Aune

Saksbehandler samferdsel: Ida Ruud Tåsåsen

GRINAKER UTVIKLING AS
c/o Knut sterud Grinakerlinna 144
2760 BRANDBU

Vår ref.: 16575/2021 - 2020/141246

Deres ref.:
Dato: 15.01.2021

Flå kommune - sykkelsti fra Gulsvikfjellet til Gulsvik - detaljreguleringsplan - varsel om oppstart - uttalelse om kulturminneregistrering

Vi viser til fylkeskommunens uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplan i brev datert 15.01.2021, der vi varsler krav om arkeologisk registrering.

Hensyn til automatisk fredete arkeologiske kulturminner

Vi har ikke opplysninger i våre arkiver om automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. De arkeologiske registreringene som ble gjennomført i samband med utarbeiding av Økonomisk Kartverk er ofte mangelfulle, særlig gjelder det utmarka. Vi anser at det er potensial for kulturminner i området, og vi må derfor gjennomføre en registrering i felt før vi kan uttale oss til planen.

Krav om arkeologisk registrering

Vi viser til Lov om kulturminner §§ 8 og 9 om undersøkingsplikten ved planlegging av offentlige og større private tiltak. Det er en fordel at registrering av automatisk fredete kulturminner blir gjennomført på varselstadiet for å unngå konflikt senere i planprosessen. Slike registreringer må gjennomføres på bar og frostfri mark.

Omfang og budsjett for arkeologisk registrering

Utgifter til arkeologisk registrering vil bli belastet tiltakshaver, jf. kulturminnelovens § 10. Vedlagte budsjett er utarbeidet i samsvar med Riksantikvarens retningslinjer for budsjettering og gjennomføring av arkeologiske registreringer (<https://www.riksantikvaren.no/Ansvarsomraader/Arkeologiskekulturminner/Arkeologiskeregistreringer-undersoekelsesplikten>) .

Registreringen av planområdet er beregnet til inntil 10 dagsverk hvorav 5 dager i felt inklusive reise (se vedlagt budsjett). Tidsrammen dekker forarbeid, feltarbeid og etterarbeid/rapport. Det er også budsjettert med inntil 3 14Cprøver som kan benyttes til datering dersom det er tvil om et kulturminnes alder.

KULTUR Arkeologiseksjon

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

Vi har beregnet et kostnadsoverslag på **kr 99 394,-**. Vi gjør oppmerksom på at dette er et maksimumsbudsjett, og dersom arbeidet tar kortere tid og/eller det sendes inn færre dateringsprøver enn beregnet, vil kostnaden bli redusert.

Fylkeskommunens avgjørelse om omfang av undersøkelsene er ikke et enkeltvedtak, og kan dermed ikke påklages. Tiltakshaver kan likevel be Riksantikvaren om å vurdere rimeligheten i omfanget av undersøkelsene.

Vi ber dere melde fra om eventuelle endringer av planområdet eller annet som kan påvirke kostnadsoverslaget. Ved vesentlige uforutsette forhold kan det være nødvendig å gjennomføre budsjettjusteringer.

Ved nyregistreringer av arkeologiske kulturminne vil arkeologene selv gjennomføre innmåling av disse, samt utarbeide kart med kulturminnene tegnet inn. Sosi- eller shapefiler vil bli sendt til planfremmer.

Vi ber om skriftlig aksept på budsjettet. Tiltakshaver må både akseptere budsjettet og bestille den arkeologiske registreringen hos Arkeologisk feltenhet v/ Linn Marksten, telefon 22 05 56 95 / mobil 976 41 826, e-post: Bestillingfeltarkeologi@viken.no. Fakturaadresse må også oppgis.

Viktig: Først når aksepten og bestillingen er mottatt kan saken bli lagt til registrering. Da det er stor pågang av saker, særlig på høsten, må bestillingen gjøres i god tid i forhold til framdriften i planarbeidet. Arkeologiske registreringer krever at det er snø- og frostfritt, og utføres ikke om vinteren.

Noen typer funn kan frigis under registreringen

Fylkeskommunen har myndighet til å fatte vedtak etter kulturminnelovens § 8, 1. ledd og § 8, 4. ledd. Dette innebærer at fylkeskommunen i enkelte tilfeller også kan frigjøre enkeltliggende kulturminner av vanlig forekommende type direkte under registreringsarbeidet.

Dersom det blir aktuelt å benytte seg av dette i gjeldende planområde vil vi ta kontakt under registreringen for å avgjøre om eventuelle registrerte kulturminner kan undersøkes med det samme.

Forutsetningen er at dette skal skje innenfor gjeldende budsjett, og skal ikke overstige to dagsverk i felt og to dagsverk til etterarbeid. Kulturminnene vil da bli frigitt uten krav om ytterligere arkeologiske undersøkelser senere.

Videre saksgang

Dersom det under registreringen blir gjort omfattende arkeologiske funn, bør en så langt som råd forsøke å ivareta disse gjennom bruk av hensynssoner og bestemmelser i reguleringsplanen. Dersom tiltakshaver ønsker å utnytte arealet der det ligger fredete kulturminner, må tiltakshaver søke fylkeskommunen om dispensasjon fra kulturminneloven.

Dersom planen senere blir godkjent, skjer dette vanligvis under forutsetning av at det blir gjennomført en arkeologisk utgraving før tiltak i planen kan realiseres. I de fleste tilfeller vil utgifter til arkeologisk utgraving måtte dekkes av tiltakshaver, jf. Kulturminnelovens § 10.

Vennlig hilsen

Morten Hanisch

Seksjonsleder arkeologi

Ellen Anne Pedersen

Rådgiver / arkeolog

Vedlegg:

1 Budsjetten for arkeologisk registrering

Kopi til:

FLÅ KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN AVD DRAMMEN